

Skolinspektionen

LJUNGBY	1
BARN- OCH UTBIL	MD
Ank 2017 -12- 29	
Dnr 2017/0394.600	

Bun 2018-01-24
Meddelande

Beslut

2017-12-29

Dnr 43-2016:10513

Ljungby kommun

Beslut för fritidshem efter tillsyn i Ljungby kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ljungby kommun att senast den 18 april 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet

Skolinspektionen konstaterar att Ljungby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen i fritidshemmet stimulerar elevernas utveckling och lärande samt kompletterar förskoleklassen och skolan. (14 kap. 2 § skollagen; Lgr 11, 4 Fritidshemmets syfte)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att undervisningen i alla fritidshem stimulerar elevernas utveckling och lärande samt kompletterar förskoleklassen och skolan.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid alla fritidshem i Ljungby kommun inte håller en likvärdig och hög kvalitet. Med hög kvalitet avses här att verksamheten utformas utifrån syftet med utbildningen och så att allt centralt innehåll omfattas. Utredningen visar att det finns fritidshem där undervisningen inte utstimulerar elevernas utveckling och lärande.

Föreläggande

Förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet

Skolinspektionen bedömer att det i Ljungby kommun finns fritidshem som inte i tillräcklig utsträckning stimulerar elevernas utveckling och lärande. Utredningen visar att det på ett av de fritidshem som är beläget på en förskola inte bedrivs en verksamhet som är anpassad efter elevernas ålder och efter de författningar som styr fritidshemmen. På nämnda fritidshem vistas fritidshemmets elever i en miljö som är anpassad till förskolebarn och där verksamheten utgår från förskolans läroplan. Eftersom verksamheten för elever inskrivna på detta fritidshem inte utgår från

läroplanen för fritidshem riskerar det innehåll som eleverna möter att inte fullt ut stimulera elevernas utveckling och lärande.

Av skollagen framgår det att fritidshemmet ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov och stimulera utveckling och lärande. Det framgår av läroplanen för fritidshemmet att detta ska ske genom att undervisningen ska ta sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter och att eleven kontinuerligt ska utmanas ytterligare. Undervisningen ska även komplettera förskoleklassen och skolan genom att lärandet i högre grad ska vara situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat samt utgå från elevernas behov, intresse och initiativ.

Intervjuer med representanter för personal vid fritidshem som är placerat på en förskola säger att fritidshemsverksamheten bedrivs i förskolans lokaler tillsammans med förskolans personal och förskolebarnen. Vidare säger personalen att verksamhetens miljöer och material är anpassat utifrån förskolans behov och inte utifrån fritidshemmets behov. På förfrågan om personalen där har förutsättningar att utforma verksamheten för att stimulera elevernas utveckling och lärande säger personal att de är för få personal på förskolan för att kunna ge elever på fritidshemmet fritidseleverna det "de behöver". Personal på detta fritidshem säger även att eleverna får klara sig mycket själva. Konsekvenserna av detta innebär, enligt personalen, att eleverna inte får möta en verksamhet som utgår från fritidshemmets läroplan. Personal säger även att det händer att de kan dela upp barngruppen så att eleverna på fritidshemmet har verksamhet utan förskolebarn men att dessa elever oftast är med förskolebarnen.

Ansvarig rektor säger i intervju att hen saknar förutsättningar för att kunna leda den pedagogiska verksamheten på fritidshemmet i enlighet med läroplanen för fritidshemmen. Rektorn säger att verksamheten på detta fritidshem inte utgår från fritidshemmets läroplan utan utgår från förskolans läroplan eftersom fritidseleverna ingår i förskoleverksamheten. Rektorn säger vidare att den verksamheten som erbjuds eleverna på detta fritidshem är tillsyn och tillägger att fritidshemmet inte kan bedriva aktiviteter som bygger på elevernas åldersgrupp dels på grund av för lite personal och dels på grund av för få elever. Enligt rektorn är det svårt att erbjuda exempelvis gruppaktiviteter anpassade utifrån elevernas ålder. Rektorn säger dock att det händer att personal går undan med fritidshemmets elever men att de på fritids oftast har gemensamma aktiviteter med förskolebarnen.

Skolområdescheferna säger i intervju att de båda fritidshem som är placerade på förskolor inte fullt ut kan utgå från läroplanen för fritidshemmet. De säger att verksamheten på dessa fritidshem tenderar att utformas mer som pedagogisk omsorg. En del i detta är, enligt skolområdescheferna, att det finns för få elever i samma ålder.

Förvaltningschefen och representanter för nämnden säger i intervju att fritidshem placerade på förskolor inte är en optimal lösning. De säger också att det på ett av dessa fritidshem inte går att bedriva en verksamhet med utgångspunkt i gällande styrdokument.

Motivering till föreläggande som ingripande

■ Då Ljungby kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Ljungby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Utveckling av utbildningen i fritidshemmet

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Ljungby kommun uppfyller författningarnas krav inom utveckling av utbildningen i fritidshemmet.

På Skolinspektionens vägnar

Inger Börjesson
Tf enhetschef

Ulrika Rosengren
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Ljungby kommun

Fakta om Ljungby kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Ljungby kommun under hösttermin 2017. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen fritidshem

Ljungby kommun är till ytan södra Sveriges största kommun och har drygt 28 000 invånare. Cirka hälften av dessa bor i Ljungby stad och övriga i kringliggande samhällen. Kommunens förvaltningar leds och samordnas av kommunchefen medan kommunstyrelsens ordförande har det högsta ansvaret för nämnderna. Politiskt ansvarig nämnd för utbildningsverksamheten i Ljungby kommun är Barn- och utbildningsnämnden. Nämndens tillhörande förvaltning, Barn- och utbildningsförvaltningen, leds av en förvaltningschef med ansvar för förskola, fritidshem, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning.

Fritidshemmen i Ljungby kommun är indelade i två skolområden. Det finns 1166 inskrivna elever på totalt 14 fritidshem. Av dessa är 12 fritidshem organiserade vid skolenheter och två fritidshem finns placerade på förskolor. Ett fritidshem har integrerade elever från grundsärskolan. Fritidshemmen leds av en ansvarig rektor med undantag för ett av de fritidshem som finns placerad på en förskola där förskolechef ansvarar för verksamheten. I Ljungby kommun finns även två fristående grundskolor med fritidshem.

Enligt Skolverkets statistik för år 2016 är 82,3 procent av alla elever i åldersgruppen 6-9 år i kommunen inskrivna i fritidshem vilket är något lägre än riksgenomsnittet (84,3 procent). I åldern 10-12 år är 18,7 procent av eleverna inskrivna på fritidshemmen vilket även det är en lägre andel jämfört med riket (21,5). Andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen är 57 procent jämfört med 42 procent i riket. Antal elever inskrivna per avdelning är 36,2 medan motsvarande antal är 40,3 i riket som helhet.

Måluppfyllelse

Skolverket redovisar inga resultat över måluppfyllelse i fritidshemmet. Huvudmannen redovisar i sitt senast upprättade kvalitetsarbete att fritidshemmen har en hög måluppfyllelse avseende arbetet med normer och värden.

